

Avskrift.

ACC. N:R M. 10323:1-5 (originalt har 7 sid.)

Landskap: Västergötland

Upptecknat av: Emil Pettersson

Härad: Kind

Adress: Bäck, Hällabäck.

Socken: Håcksvik

Berättat av:

Uppteckningsår: 1947

Född år 1878 i Bäck

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När den nya tiden kom till bygden

s. 1 - 5.

LUF 59.

ACC. NR M. 10323:/

Luf 59

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
1 ARKIV

Laga skiften började inom Burseryd församling under 1830-talet för att sedan fortsätta under åren det sista här på orten för- rättades i Bäck Håkviks socken på anfordran af Emil Pettersson åren 1909 - 1910. Någon bystämma har mig veterligt ej förekommit här på orten men väl en äldre bonde eller kvinna som rådfrågats om de löpande arbetena. Som brukningsdelarna är små lönar det ej att köpa stora tröskmaskiner, utan man tröskar grödan själf med hjälp af elkraft. Tjur.-Slakt samt mejeriförening är en senare tids skapelse.

På stora Gölsbo bodde en Kronofogde Nallerström 1850 eller 1860 han lärde bönderna att utdika sankmarker odla rotfrukter alltså förbättra jordbruket

Från 1850 till nu har det varit ett jämt framåtskridande först sakta men sedan Jernvägarna kommo genom trakten 70 år sedan samt kalk o. handelsgödsel blevo åtkomliga har upptakten varit lavinartad.

2/3- Löväng finnes på en del ställen kvar samt höstas för hand med lie, men på de flesta ställen är den utlagd till bete. Här

ACC. NR M. 10323:2.

Luf 59.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
2 ARKIV

i Sjuhäradsbygden sysslades för en 100 år sen med vadmalsväv-
ning det fanns förläggare som lämnade ut "Takull" det lämnades
i Lund ner till varje vadmal som sedan skulle skrubbas kardas
spinnas som vävas för detta arbete betalades 6 o. 7 kr. Efter
detta kom bomulls samt linväfnader något bättre betalt men dock
uruselt, linet vävdes i Mark o. bomullen Södra kind

Som ersättning för nämnda vävarbete som nu nedlagts, rasslar
stickmaskinerna samt snurrar symaskiner förda av hemmavarande
flickor o. pojkar som tjäna en icke föraktlig slant. Det bör
vara lätt att förstå varför dåligt aflönade binäringar samt
jordbruk överges när industrien kan betala bättre priser samt
lättare arbete. På ett litet område mest i Benseryd fins 17
slocknade härdar medels lite eller inget jordbruk der upp-
föddes stora barnflockar utan det ringaste bidrag från det all-
männa, "hur de klara skivan kan ingen förstå". Men när emi-
gationen började reste så fort de växte till mot väster de
gamle tog moder jorden emot och så slocknade härdarna. Emigra-
tionen behövs ej längre vi ha för lite arbetare här.

3

ACC. NR M. 10323:3.

Luf 59.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
4 ARKIV

De närmaste bankerna för våra orter bildades 1870 i Svenljunga o.
Gislaved der eventuella besparingar insattes, förut fick
Kistan eller en träbytta som förvarades under golvet tjänst-
göra som förvaringsrum till summan blef så stor att den kunde
utlånas mot revers och hög ränta till någon hjälpbehövande.
För knappa 40 år sedan hade Pastor i vårt pastorat Kalf sin
lön i natura och utgick i form af smör, ost tome? (lin) sma-
lalår (låret af ett får) samt vart fjärde år att lamm samt
Prästgård och slåttahjälp. Även tjänstefolket fick utom kon-
tant lön skor samt "lärit" till lintyg, de manliga en vad-
malskostym de kvinnliga en klänning af värken (ty af lin o.
ylle). 1860 började Josef Danielsson Små.Burseryd köra hem
varor från Halmstad samt utförsälja till allmänheten. Dess-
förinnan hade Göteborgskörarna skött affärerna köpt böndernas
smör i kalfskinn samt tillhandahållit sill, salt, tobak, samt
blötfisk till Jul m.m. Bostäderna behöver väl knappast sägas
något om, bebor själf ett hus uppfört 1752 utan alla bekväm-
ligheter men har trifts bra liksom mina föregångare i rakt

5.

ACC. NR M. 10323:4.

Luf 59

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
5. ARKIV

nedstigande led. Om de nya bostäderna vill jag endast säga att nytt är inte bra och alt gammalt inte dåligt. Byggnadsskicket har förändra s till det bättre om man jämnför 1920 talets villor med sina torn, takryttare och allsköns krusiduller mot nuvarande bostadshus ⁿ lugna linjer. men många gamla vackra hus byggas om af ren efterhärmningslust varaf Svenska folket är svårt angripet men tiden är ur led och inte ens Prins Hamlet kan vrida den rätt igen.

Ifråga om möbler kasserades de gamla och hamnade i uthusen 6. der de inte förvandlades till ved, nya skrotmöbler inköptes. men nu ha de gamla kistorna, skåpen samt övrigt kommit till heders igen. Kalas i egentlig mening finns inte, när maten är så tillagad att man inte vet vad man äter och knappast blig mätt O forna tiders kalas!

Vägarna så väl enskilda som allmänna äro bra mot förr men de behärskas helt af bilisterna som helst se att gående, sycklande och hästkörare hålla sig derifrån.

Om skolor vill jag ej yttra mig hänvisar till kunskapens träd det var ju på godt och ondt.

ACC. NR M. 10323:5.

Luf. 59

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
7. ARKIV

Min far född 1840 hade ej sett en tidning innan han var 20 år
det var Fäderneslandet nästan alla har nu daglig tidning. böcker
köpas samt lånas, lånebibliotek finns.

Väckelsemöten ha ej spelat någon roll här på orten. Någon be-
rättelse om goda år har jag ej hört men berättelser om hunger-
åren 1826 ~~7~~ 1868 finns. Vad angår de båda världskrigen med sin
ransonering, hamstring, svarta börshandel helst första krigets
miljonärer är de nu lika fattiga de som lever vad orätt fås
med sorg förgås. Vår ransonering andra kriget har i stort sett varit
tillräcklig utom kaffet förstås och det aldra värsta att få bör-
ja med "surr" igen.

Jag skulle helst muntligt berätta jag skrivet dåligt. "Men
skrivarekonsten den är som den kan ty sällan den föder med heder
sin man".

ACC. N:R M. 10323:1-7.

Landskap: Västergötland Upptecknat av: Emil Pettersson
 Härad: Kind Adress: Bäck, Hållabäck
 Socken: Hållabäck Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1878 i Bäck

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-7

LUF 59.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 10323: /.

LuF 59.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Länga skiftet Bärjaski inom Bärjaski
 församling under 1830-talet för att
 sedan på sättet under året det sista
 här på orten förändrades i Bärjaski
 socken för anföraren af Sonia Jussén
 året 1909-1910. Stågar kyrkorna har
 mig värdigt y förhållande här på orten
 men vill en äldre formell eller formell
 som värdigt om de lösnings arbeten.
 Som kyrkingsallarna är små lösen att y
 att höra stora församlingarna, utan
 man tröskas grändan själv med hjälp
 af elkraft. Den Långt om nyföreläring
 är en senare tid skapade.

På stora Gölska Rådhus en Paragraf om
Naturalträm. År 1830 och 1860 kan läsa
härifrån att iudea starkt markerad och
sällsynta alla förfärliga jordfrukt

Trän 1850 till man har det varit en jämte
 framförelse och först sedan man sedan
 ymnigarna kommit genom Träken 70 år
 sedan samt kallt i hantverksarbetet sedan
 allmänliga här upptäckta varit i sin art
 2/3 - Lärning för en del ställen har
 varit här för hand med till man
 på de flesta ställen är den utlagd till
 till. Här i Lyckåns byggen syns dock
 för en del en mer och mer utveckling
 de som påläggare som länna de ut
 "Tak till" det länna i Lunda till
 till varje vädret som sedan skett
 skettas har det ^{gräns} som är en för detta
 arbete belönde 600 kr. Efter detta
 kom kommit samt länna de något
 bättre belönte men dock utveckling, länna
 närmare i i hantverks i hantverks Länna länna

Som ersättning för nämnda vår arbete
 som en modellt, sålde stikmaskinerna
 samt några symaskiner för en af
 hemmavarande flickan i gråhår^{kon} tjän-
 en icke förfäddig slant. Det här var
 så att den första varför därtill aflämnade
 besökningar samt gräddbruk öfverges när
 när industrien kan betala bättre priser
 samt bättre arbete. Till ett litet område
 mest i Bensjö församling 17 stochnade händer
 med lite eller inget godbruk och upphäddes
 stora hantflackan utan det ringaste lödsg.
 Så som det allmänna, "har de här skinn kan
 ingen förtä". Men när emigrationen höjde
 sig så fort de vänta till snart vänta
 de gamla. Därför hade gräddan emottä och
 så stochnade händerna. Emigrationen behövs
 och längtar vi ha fört till arbeten här.

De närmaste bankerna för våra orter
bildades 1870 i Svenhunga & Gistared
der enantunnika besväringar insattes, förut fick
Kristen ena en frälsytta som försäkrades under
galvet Gänsgöran som försäkringsann
tis summan blef så stor att den kunde utlösa
med rensen och högsänter till någon hjälps-
behöfvande. För knappa 40 år sedan hade
Pastor i vårt justoral Half sin lön i naturen
och utgick i form af smör, ost, tärnor (lin)
småskalår (hälst af en får) samt varit fjärde år
ett kanna samt Färdgård och släktgård.
Även Färdgårdet fick utom kornen lön
skor samt 'lärst' till sin lagg, de smärre
en sadelmakarkostyan de kornstyggen en belämnning
af närken (ty af den i ylle). 1860 köpte
Johan Danielson Enni Perssons köra han varit
Johan Gladstrol och utlös sig för tillfälligheten

I sin föreläsning hade Göteborgskörarna skåte
 af sin egen kört hörensna som i skåte
 samt till bandet hällit sin, salt, tafel, samt
 blöfick till gult m.m. Bostäerna behiner
 när koraggen säger något om, beten själv
 en han nyfört 1752 utom alla bekräftiganden
 men har till sin liban minaförsegning
 i skåte nedstignen och. Om de nya bostäerna
 sin jag endast säga allt nytt är inte bra
 och allt gammalt inte skåte. Byggen och skåte
 har förändras till det bättre om man jämför
 1920 till Willas med sina barn bostäerna
 och allsköns bostäerna med man och
 bostäerna har bostäerna bostäerna. Men många gamla
 bostäerna har byggen om af sin efterbostäerna
 var af Guensha fästet är så art angivet
 men bostäerna är alltså och inte ers bostäerna
 kan vrida den så till igen

ACC. NR **M. 10323:6.**LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J fråga om möbler kasserades de gamla och
kammade i ullseren den de inte förvarades
Till nya, nya skrotmöbler inköptes, men
nu ha de gamla hinstora skapen samt övrigt
kommit till handens igen. Kallas i egentlig
mening fins inte, när möblen är så tillagade
att man inte vel vad man äter och korvart
hög möbl. O färra tidens kallas!

Vägarna så väl enbilda som allmänna
är ha mat förs man de bekänkas helt
af bitsturna som helst se att göra syaktande
och hästskorare hälsa sig derifrån.

Om skolor vill jag yttia mig hänvisa
till konstskolans frist det var ju så gott och
omt.

ACC. NR M. 10323:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men som född 1840 hade jag all en
tidning innan han var 20 år det var Frödens och
närstom alla har en daglig tidning. Här
härar somt här en länare länare länare.

Välkommen här jag spelat några somt här
på orten. Någon berättade om gamla år har
jag i härt men berättades om hangeraren
1826-1828 fanns. Vad angår de dröda värld-
krigen smet sin sammanläggning. Sammanläggning. Svarta
här har det varit första kriget med hangeraren
är de som har fattiga de som har, vad
somt här somt sorg förgår. Vår sammanläggning
andra kriget har i stor sätt varit tillräcklig
attom härt förstås och det attom närstom
att på länga somt 'seur' igen.

Jag skulle härt sammanläggning. Jag skriver
dåligt. "Men den skria och hangeraren den är som den
har jag såttom den födder med heder sin sammanläggning."